

→ PERFILS: DOLORS FRIGOLA

■ Dolors Frigola després de la conversa amb Malarrassa.

MG

Una vida dedicada a l'activisme social i compromès

Dolors Frigola Comas, nascuda a Banyoles, té 64 anys. Ha destinat bona part del seu temps a l'activisme social, en diferents graus segons les èpoques, però sempre amb una ferma creença en la idea d'una «ciutadania unida i compromesa», tal com ens explica en una conversa. També és seguidora i coneixedora de l'entorn de la cultura local. Ara fa poc que s'ha jubilat, després de treballar 27 anys a l'administració pública, i manté la seva implicació en el Consell d'Entitats d'Acció Ciutadana, les Dones d'Aigua, entre d'altres.

• Com van ser els teus inicis en el món de l'activisme?

A principis de la dècada dels anys 70, em vaig formar en el món de l'escoltisme. Poc després vaig anar a parar al Centre Juvenil del Segle XX, on vaig trobar una finestra al món que em van servir per descobrir les meves inquietuds socials i culturals. Era una època molt creativa en què feiem de tot: fóruns, excursions, xerrades, etc. Aquí vaig entrar en contacte amb el col·lectiu Treballadors Autogestionaris Socialistes, el TAS, que publicava la revista mensual El Topo Obrero, amb gent de Catalunya, València i Madrid amb qui feiem trobades anuals. Era una línia d'organització diferent dels partits polítics de l'època, nosaltres érem molt crítics amb el paper de les cúpules que dirigien a les bases. Jo vaig participar molt plenament en el TAS, va ser molt bonic, es va fer una vaga general de 3 setmanes pel conveni del metall de Terrassa i Comarca i es va organitzar a partir de la creació de l'Assemblea de delegats del metall, al marge del sindicat vertical del règim franquista. Però també va tenir un final agreuolç perquè es va signar el conveni sense haver-se ratificat per part de l'assemblea de delegats.

Més endavant em vaig presentar a eleccions sindicals i vaig entrar al comitè d'empresa, juntament amb la Núria Martí o l'Asun Solé, quan treballava en una empresa metal·lúrgica amb 150 homes, ho recordo com una cosa important. En aquesta època vam decidir entrar a la Unió Sindical Obrera (USO), ja que en aquell moment consideràvem que era el sindicat menys contaminat pels partits polítics. Aquí a Terrassa va tenir molta presència i vam participar en accions molt importants. Particularment recordo la vaga del 1976, quan l'assemblearisme era molt important. Llavors les decisions es prenen en assemblea, la qual et donava seguretat, no anaves sola pel teu compte. Tot i això, amb el temps vam decidir marxar igualment degut als pactes sindicals que, francament, no es podien justificar.

• Sindicalisme i activisme als barris, estaven molt lligats en aquella època.

Doncs sí, cap al 1976 ens vaig anar a viure al barri de Xúquer amb la meua parella, sense casar-nos per l'església. Intentaves que el teu pensament fos coherent amb la teua manera de viure, ara seria fàcil fer-ho això, però en aquella època era una decisió transcendental. Anys més tard, vam decidir casar-nos pel civil i, fins i tot, vam haver d'anar a la nostra parròquia a demanar un document d'apostasia per justificar que ens per justificar que ens casàvem pel civil.

Xúquer llavors era un dels barris més abandonats de la ciutat, amb els carrers inundats de fang quan plovia, no arribaven els busos... Hi vam viure durant 11 anys, era com una petita vila on tothom es coneixia, a més estàvem molt implicats amb l'associació de veïns: participava en un grup de dones, feiem classes de català, parlàvem de sexualitat, quelcom molt avançat per l'època, vam organitzar la festa de la primavera, que encara es continua fent ara. En aquells moments, la meua feina el meu compromís social el vaig enfocar cap a l'Escola Bressol. Vam viure l'època de la lluita per l'escola nova de Lanaspà. Mentrestant vaig començar a estudiar la carrera d'Història a les tardes, tot mentre treballava. Després he treballat durant 27 anys a l'Ajuntament, a l'administració pública, enguany m'he jubilat. I puc dir que em sento satisfeta d'haver-hi treballat, amb la idea de servidora pública a la ciutadania i en àmbits que m'han permès portar-ho a terme.

“El lema de Terrassa Feminista deixa molt a desitjar per exemple en el cas de la neteja d'edificis municipals, on les treballadores són sotmeses a unes condicions laborals molt precàries”

• Els darrers anys se t'ha vist participant en molts espais.

Després de tota aquella època on semblava que no passava res i que el capitalisme escampava per tot arreu, jo vaig estar força desvinculada. Va ser a partir del rebombori de la crisi, que ens va fer sacsejar a molta gent que semblàvem adormides, quan jo vaig entrar en contacte amb el Procés Constituent. No volíem ser un partit polític, sinó defensar la unitat d'esqueres des de l'activisme social, amb una idea de ciutadania unida i compromesa. Vam participar en la formació d'una confluència política a la ciutat, que no va acabar sent com ens hagués agradat. És cert que allò va donar pas a diferents projectes: la Taula de l'AI-

gua, l'Observatori Ciutadà Municipal, el Consell d'Entitats, que són fruit de persones que estàvem implicades en el Procés Constituent.

• El Consell d'Entitats ha arribat a adquirir molt protagonisme en l'esfera local.

Es va constituir el novembre de 2015, i amb els seus encerts i desencerts, és un projecte de llarga durada, on el que hem fet, sense ser massa transcendental, ha tingut uns resultats molt visibles. Per mi és un espai horitzontal, on confluïm persones i entitats, i on es té molt en compte l'escolta activa, el fet de crear un espai de confiança, de debat i d'aprenentatge continuat. S'han organitzat dos parlaments ciutadans, amb propostes que han tingut força ressò. Nosaltres diem que el Consell vol anar més enllà de la protesta, es volen fer propostes constructives, la ciutadania ha de tenir el seu propi espai de debat, sense entrar en competència en l'àmbit dels partits polítics.

• Algunes de les mocions del Parlament Ciutadà s'han presentat i aprovat fins i tot en el Ple municipal.

Aquesta independència que tenim ens dona molta credibilitat, davant l'Ajuntament i davant l'opinió pública. Per exemple, va ser des del Consell que vam veure les irregularitats del procés per escollir la Sindicatura de Greuges per part de l'Ajuntament, ara fa dos anys, o ho veïem actualment amb la participació i el frau que ha suposat el Pla local d'Habitatge, que hem vist com ha anat...

• Formes part també de les Dones d'Aigua, a què respon aquest col·lectiu?

Les Dones d'Aigua va sorgir a partir de la manifestació de març de 2017 en què es donava suport a la municipalització del servei per passar a una gestió pública. Poc després ens conviden a participar en la Setmana de Medi Ambient, vam fer uns plafons amb una exposició per visibilitzar el paper de la dona, qui té la responsabilitat de les cures, sobretot a països d'Àfrica i Amèrica, i que ha d'anar a buscar aigua allà on n'hi ha. Per això diem que l'aigua té gènere. Ara tornem a participar en la setmana del medi ambient i comptarem amb la presència de la historiadora Roser Vendrell, que ha recollit vivències i testimonis orals dels espais públics dels safarejos a on les dones anaven a rentar la roba i a parlar. Porta el nom de 'Memòries Líquides', i serà el 7 de juny a la Biblioteca Central.

• Així que et sembla que es digui que Terrassa és Ciutat feminista?

Em sembla molt agosarat haver adoptat aquest lema. Terrassa té, per una banda, un important i potent moviment feminista que va quedar palès a les darreres manifestacions del 8 de març, però com a administració pública deixa molt a desitjar quan tenim serveis externalitzats a empreses privades, com és el cas de la neteja d'edificis municipals, on les treballadores són sotmeses a unes condicions laborals molt precàries i deplorables responen només a contractacions públiques on es prima l'oferta més econòmica. Això també ho dic per coneixement propi de companyes que treballen en aquest àmbit i amb les quals he compartit aquest sentiment d'explotació laboral.

“El Consell d'Entitats és un espai horitzontal, on confluïm persones i entitats, on es té molt en compte l'escolta activa, i el fet de crear un espai de confiança”

• També tens moltes inquietuds culturals, coneixes i participes en diversos espais.

Estic a l'entitat Un Munt de Mots, que ens trobem un cop al mes i compartim els contes que escrivim, més enllà de la vivència d'escriure tota sola a casa. També col·laboro amb la revista Bocamoll de l'AV del Barri Segle XX, i amb el grup de teatre del Casal de la Dona, amb qui hem omplert de públic tots els teatres amb l'obra 'El Conte del Capipatriarcat', de les directores Anna Bitrià i Carme Dencàs. Es tornarà a representar el 15 de maig al Centre Cívic de Can Palet, i el 24 de maig el 24 de maig al Teatre de la Santa Creu, a petició del Grup de Drets Humans del Col·legi d'Advocats de Terrassa.

• De manera resumida, com veus la situació de la cultura a Terrassa?

Sense ser una experta en aquest tema, penso que tenim una ciutat molt rica i afortunada per la gran quantitat d'entitats d'àmbit cultural, que aporten molt dinamisme a la ciutat i que supera amb escreix l'oferta cultural que surt del mateix Ajuntament. Aquest fet el vaig viure plenament al llarg dels 10 anys que vaig treballar organitzant la Fira Modernista.

Miquel Gordillo